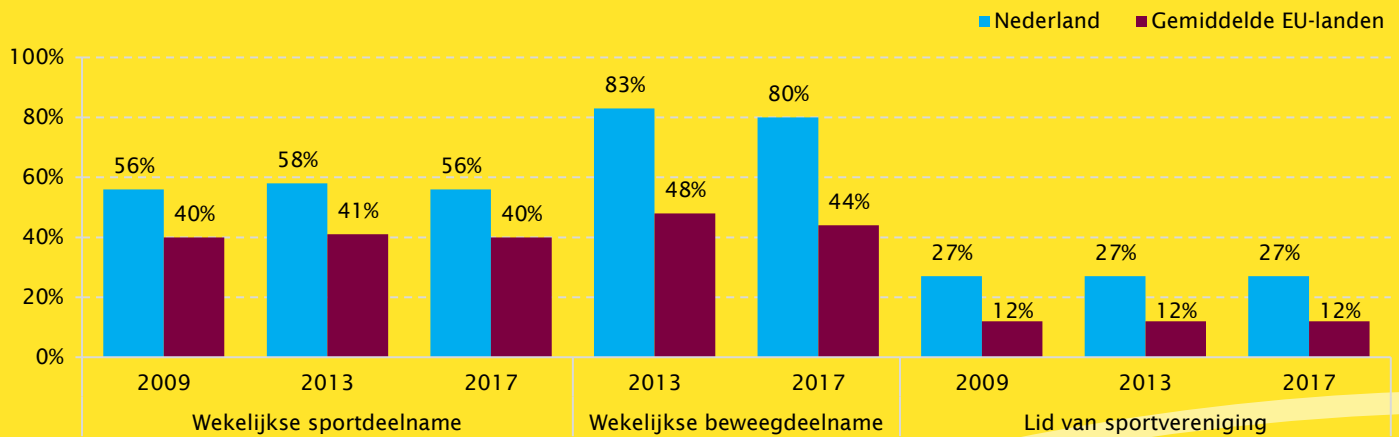

Sport en bewegen in Nederland en de Europese Unie (2009, 2013 en 2017)

Factsheet 2018/10

Wikke van Stam en Remko van den Dool

Figuur 1. Sport- en beweegdeelname en lidmaatschap sportverenigingen van inwoners uit EU-landen van 15 jaar en ouder in 2009, 2013* en 2017 (in procenten)

Bron: Special Eurobarometer - sport and physical activity: 334 (2009), 412 (2013) en 472 (2017). Bewerking: Mulier Instituut.

*De beweegdeelname-gegevens uit 2009 zijn niet opgenomen omdat de vraagstelling destijds anders was en vergelijking daardoor niet mogelijk is.

Inleiding

De Europese Commissie heeft eind 2017 het rapport *Eurobarometer - Sport and physical activity* uitgebracht. In dit rapport is het beweeggedrag bij ruim 28.000 respondenten (waarvan 1.040 Nederlanders) van 15 jaar en ouder uit 28 lidstaten in kaart gebracht. Voor het Mulier Instituut is deze uitgave de aanleiding om deze resultaten te vergelijken met gelijksoortige rapporten uit 2009 en 2013. Wij onderscheiden daarbij Nederland en het gemiddelde van de EU-landen. Het EU-gemiddelde is voor 2013 en 2017 gebaseerd op 28 landen en in 2009 op 27 (Kroatië is in 2013 bij de EU gekomen). We besteden aandacht aan motieven en belemmeringen van burgers om te sporten, en bekijken het beleid en de woonomgeving, zoals waargenomen door de inwoners.

Sportdeelname hoog in Nederland

De wekelijkse sportdeelname in Nederland ligt hoger dan gemiddeld in de EU (2017: 56% vs. 40%; figuur 1). Nederland neemt, net als in 2009 en 2013, de vierde plaats in op de Europese ranglijst. Alleen de bevolking van Zweden, Denemarken en Finland sport meer. In de tijd blijft de sportdeelname in Nederland redelijk stabiel (56% in 2009, 58% in 2013 en 56% in 2017). Cijfers van het CBS laten ongeveer dezelfde trend zien (Volksgezondheidszorg.info, 2018).

Het percentage mensen dat nooit sport ligt in Nederland lager dan gemiddeld in de EU (2017: 31% vs 42%). Dit cijfer is ten opzichte van 2013 wel licht toegenomen (29%). In de meeste Europese landen (21) is een toename van het aantal niet-sporters te zien. De groep intensieve sporters (5 x per week of vaker) is in Nederland met 6 procent klein. In de EU is dat nauwelijks anders (8% in 2017).

Nederland koploper beweegdeelname

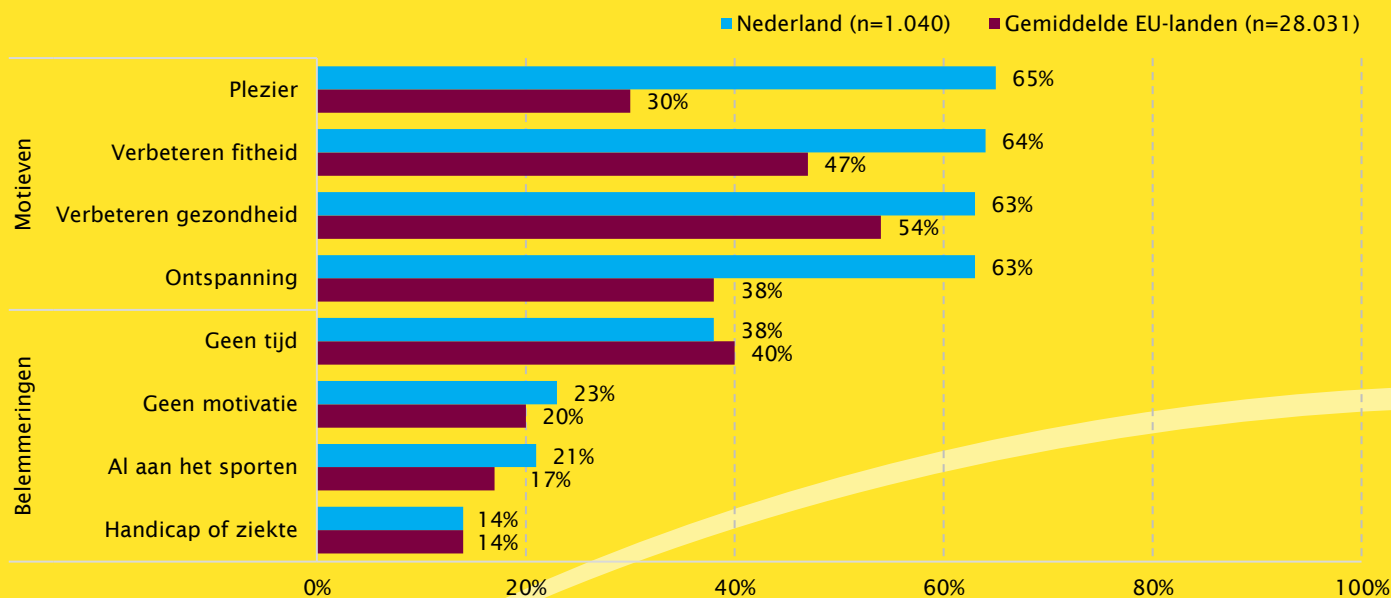
Recreatief en niet-sportgerelateerd bewegen zoals fietsen, dansen en tuinieren wordt in Nederland veel gedaan. 80 procent van de Nederlanders beweegt wekelijks (figuur 1). Nederland is daarmee koploper in de EU, waar dit percentage aanzienlijk lager ligt (44%). Voor zowel Nederland als de EU is dit percentage iets lager dan in 2013. Een vergelijking met 2009 is niet mogelijk omdat de vraagstelling destijds anders was. Ook recent onderzoek (André et al., 2018) laat een vrijwel gelijk percentage Nederlanders dat wekelijks beweegt zien (82% in 2014).

Het percentage mensen dat nooit recreatief beweegt is in Nederland het laagst van alle EU-landen (7% vs 35% gemiddeld). Met name in Zuid-Europa is dit percentage hoog: in vijf Zuid-Europese landen beweegt meer dan de helft van de bevolking nooit recreatief. Dit percentage is ten opzichte van 2013 in bijna alle landen in de EU hoger geworden. Het percentage mensen dat heel vaak recreatief beweegt (5 x per week of vaker) is in Nederland een stuk hoger dan gemiddeld in de EU (45% vs 14%). Nederland staat ook eerste op die ranglijst.

Eén op de drie Nederlanders lid van sportvereniging

27 procent van de Nederlanders is lid van een sportvereniging (figuur 1). Dit is gelijk aan de vorige metingen. Daarmee staat Nederland op de eerste plaats in de EU (12%). In Nederland sporten meer mensen bij een sportvereniging dan een sportschool (22%). Dat geldt ook voor België, Luxemburg en Duitsland. In de meeste andere landen wordt meer gesport bij sportscholen. 10 procent van de Nederlanders sport bij een andersoortige club. Van de Nederlanders is 47 procent (EU 74%) niet aangesloten bij een organisatie om te sporten. Van deze groep sport een deel buiten de georganiseerde sport.

Figuur 2. Motieven om te sporten/bewegen en belemmeringen om meer te gaan sporten van inwoners uit EU-landen van 15 jaar en ouder in 2017 (in procenten)

Bron: Special Eurobarometer 472 - sport and physical activity (2017). Bewerking: Mulier Instituut.

Mogelijk maken van sport en bewegen

Twee derde (69%) van de Nederlanders vindt dat de overheid voldoende doet om de fysieke activiteit te bevorderen. Alleen Duitsers zijn tevredener (71%), maar het EU-gemiddelde is veel lager (49%). Daarnaast is de Nederlander, net als in 2013, het meest tevreden van de EU met de mogelijkheden die de woonomgeving (94% vs. 74% EU) en de lokale sportaanbieders (94% vs. 73% EU) bieden om fysiek actief te zijn.

Plezier belangrijkste motief sport en bewegen

Motieven van Nederlanders om te sporten en bewegen (figuur 2) zijn met name plezier (65%), verbeteren van fitheid (64%), verbeteren van gezondheid (63%) en ontspanning (63%). Hoewel de vier belangrijkste motieven in de EU dezelfde zijn, wordt met name plezier in de EU veel minder vaak (30%) genoemd. Nederland is het enige Europese land waar dit motief bovenaan staat. Bij 22 EU-landen is het verbeteren van de gezondheid het belangrijkste motief en bij vier landen is dat het verbeteren van de fitheid.

De reden voor meer plezier in sporten en bewegen bij Nederlanders kan betrekking hebben op de hoge sportdeelname bij verenigingen, waar men sporten doorgaans leuker vindt (Van den Dool et al., 2009) en de grote populariteit van recreatief fietsen (vooral op ontspanning gericht).

'Geen tijd' belemmering om meer te sporten

Belemmeringen van Nederlanders om meer te sporten (figuur 2) zijn met name geen tijd hebben (38%), geen motivatie hebben (23%), al genoeg aan het sporten zijn

(21%) en een handicap/ziekte hebben (14%). Dit beeld is ook in de rest van Europa te zien, waarbij in alle Europese landen 'geen tijd' als grootste belemmering is genoemd.

Conclusie

Nederlanders sporten en bewegen veel in vergelijking met andere EU-landen. Plezier is daarbij de meest onderscheidende drijfveer, maar ook om fit, gezond of ontspannen te worden komen Nederlanders in beweging. Hoewel dit natuurlijk erg mooie cijfers zijn, moeten we ook stilstaan bij het zitgedrag. Uit de Eurobarometer, maar ook uit landelijke onderzoeken, blijkt dat Nederlanders veel stilzitten. Gemiddeld zit de Nederlander 8,7 uur (RIVM, 2016). Hoe veel zitten zich verhoudt tot veel sporten is een interessant thema voor vervolgonderzoek.

Referenties

- André, S., Kraaykamp, G. & Meuleman, R. (2018). *Een (on)gezonde leefstijl: Opleiding als scheidingslijn*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Dool, R. van den, Elling, A. & Hoekman, R.H.A. (2009). *SportersMonitor 2008*. Nieuwegein / 's-Hertogenbosch: Arko Sports Media / W.J.H. Mulier Instituut.
- RIVM (2016). *Nederlanders zitten veel, jongeren het meest*. www.rivm.nl.
- Special Eurobarometer 334 sport and physical activity (2009). Brussel, Europese Commissie.
- Special Eurobarometer 412 sport and physical activity (2013). Brussel, Europese Commissie.
- Special Eurobarometer 472 sport and physical activity (2017). Brussel, Europese Commissie.
- Volksgesondheidszorg.info, bekeken op 3-7-2018.